Anteckningar om svenska Coleoptera

Av L. Huggert och S-O. Ulefors

Diachila arctica Gyll.

För att få en uppfattning om skalbaggars sätt att övervintra uppsöktes en myr med stora flarkar belägen alldeles norr om Kiruna vid östra kanten av Nokutusvaara. I flarkarna växte speciellt *Carex livida* och *Scorpidium*. »Trampning» i flarkarna sommartid gav mest *Stenus confusoides* Renk. och *S. bifoveolatus* Gyll. i utbyte. Den 4.1.69 skottades snön bort och torvstycken höggs loss, vilka togs hem för upptining. Styckena bröts sedan sönder varvid skalbaggarna, som legat infrusna i torven föll ur. Det bör kanske påpekas att den torv, som togs med egentligen utgjorde en del av flarken, som inte låg under is.

Resultatet blev påfallande gott. Sålunda innehöll proven som kan uppskattas till 1 m^2 yta bl.a. följande arter: *Diachila arctica* Gyll. 6 ex, *Agonum consimile* Gyll. 16 ex, *Philonthus sphagnicola* Sjöb. 1 ex, *Mycetoporus longicornis* Mäkl. c:a 10 ex, *Myllaena hyperborea* A. Str. c:a 30 ex, *Gnypeta brincki* Brd. 1 ex, *Atheta amblystegii* Brd. c:a 25 ex, *Ath. hyperborea* Brd. 3 ex, *Ocyusa gandiceps* J. Sahlb. 3 ex.

Sommaren 1969 fick vi *Elaphurs lapponicus* Gyll. i fallfälla. Vid slaghåvning erhölls *Agrilus paludicola* Krog. och *Gnypeta brincki* Brd. i 1 ex. vardera. Sållning i Carextuvor gav bl.a. *Ath. fusca* Sahlb., *Ath. hypnorum* Kies., *Mycetoporus maerkeli* Kr. och *M. maeklini* Bernh. i enstaka ex. Av de djur vi såg på vintern visade sig bara *Myllaena hyperborea* A. Str., vilken talrikt sprang på dyn i flarkarna.

Bembidion yukonum Fall.

Av denna art, som förut bara är känd från Björkliden och en lokal i Kebnekaise-fjällen, togs ♂ ♀ 28.6.69 på Luossavaara i Kiruna. På lokalen i fråga hade man schaktat för en ny väg, så att mineraljorden låg bar. Exemplaren sprang här på slamsand vid kanten av en liten pöl i videregionen.

Trechus micros Hbst.

Arten omnämnes här på grund av det stora hoppet utbredningsmässigt sett. Sammanlagt 3 ex. har tagits på olika lokaler i Umeås närhet. I okt 1962 togs ett outfärgat ex. under en bräda vid älven. Hösten 1967 samt 21.5.68 vardera 1 ex. på slamsand vid älven. Arten kan möjligen ha kommit över från Vasa-trakten via Holmöarna?

Entomol. Ts. Årg. 92. H. 1–2, 1971

Bradycellus similis Dej.

Den 1.10.66 sållades renlav på högre ljungklädda tuvor i en fattigmyr, vid Klabböle utanför Umeå, varvid 1 ex. erhölls. Då arten förut bara var känd upp till södra Hälsingland företogs en sållning på en liknande myr vid Stornorrfors 11.11.67 vilken gav ännu 1 ex. Den 17.5.68 togs slutligen 2 ex. i ljungförna på torv vid en torvtäkt i Tjälamark. Även denna art kan ha vandrat in via Holmöarna?

Haliplus wehnckei Gerh.

Flera ex. togs 17.7.68 i en vegetationsrik göl med *Typha* på Österplana på Kinnekulle.

Hydroporus picicornis J. Sahlb.

Det första svenska ex. togs av E. Wirèn vid Abisko. Sedan har arten tagits i stort antal vid Jokkmokk av T. B. Engelmark och S. Persson i ett med *Sphagnum* helt igenvuxet skogsdike omgivet av torr tallskog. Den 24.6.68 togs 1 ♂ vid Sappisadsi vid »trampning» i mycket små, helt *Sphagnum*-fyllda gropar med genomsilande vatten i mycket sumpig gles granskog i en sluttning ned mot en myr. Vid ett besök på samma lokal 24.6.69 togs arten i stort antal i samma gropar. Som följearter märktes *H. brevis* F. Sahlb., *H. melanocephalus* Mrsh. och *Agabus affinis* Payk.

Agabus setolosus J. Sahlb.

Arten togs först av Engelmark och Persson vid Jokkmokk i en liten bäck utan vegetation och med stora stenar på botten och sakta rinnande vatten. Den 30.6.68 besöktes Abisko varvid en liten helt mossfylld grop vid utloppet av en liten rännil på en sluttande myr undersöktes. I denna grop erhölls *A. setulosus* i antal tillsammans med *A. confinis* Gyll., *A. congener* Thbg., *A. zetterstedti* Th., *A. opacus* Aubé., *Hydroporus lapponum* Gyll. och *H. brevis* F. Sahlb.

Biotopen stämmer exakt överens med A. Strands uppgift i Nordnorges Coleoptera. Den 30.6.69 hade nämnda grop torkat ut, men arten återfanns högre upp i vattensystemet vid utloppet från en liten myr.

Gyrinus caspius Mén.

Den 9.4.65 togs 1 ex. i en liten bäck mellan två kärr i Bolgen-området på Onsala. Av Gyrinider fanns för övrigt *G. aeratus* Steph. och *G. marinus* Gyll. Trots flera besök, dock vid senare årstid, har inga fler ex. erhållits. Kärren som ligger på skalgrus hyser en intressant fauna och flora t.ex. *Hydrous aterrimus* Esch., *Gyrinus suffriani* Scriba., *Pterostichus aterrimus* Hbst. och *Litodactylus leucogaster* Mrsh. samt *Ranunculus lingua* och *Senecio aquaticus*.

Hydraena pulchella Germ.

Vid genomgång av *Fontinalis*-tofsar från en liten al-kantad bäck i Släps sn i norra Halland togs 11.6.63 några ex. av denna art. Den är förut känd från Uppsala-trakten genom Lundblads fynd. På över vattnet uppstickande stenar även *Trogophloeus arcuatus* Steph.

Helophorus bergrothi J. Sahlb.

Som A. Strand har visat är denna art väl skild från *H. aquaticus* L. och *H. aequalis* Th. och troligen lika utbredd som *H. fennicus* Payk. Den 23.6.68 »trampades» talrika ex. upp ur ett dike med hög Carex och sakta rinnande vatten vid byn Kurravaara nära Kiruna. Senare har den även tagits på andra ställen i T.lpm.

Colon brundini Palm.

På igenväxande ängar på torvgrund, 12 km norr om Kiruna i Kurravaara, slaghåvade vi alla gynnsamma dagar under första hälften av aug. 1969. En äng där håvning bedrevs genomkorsades av en väg varför någon art kan ha varit knuten till den torrare vägbanken. Följande arter togs: *Colon arcticum* Munst. c:a 20 ex, *C. brundini* Palm. 2 ex, *C. serripes* Sahlb. 1 ex, *C. dentipes* Sahlb. 1 ex, *Liodes inordinata* J. Sahlb. 1 ex. *L. parvula* Sahlb. 1 ex, *L. puncticollis* Th. 10 ex, *L. silesiaca* Kr. 1 ex, *Hydnobius spinipes* Gyll. och *H. septentrionalis* Th. i talrika ex. Vid håvningen även 1 ex, *Atheta lapponica* J. Sahlb. Den 31.7.68 fick vi vid sållning av *Deschampsia caespitosa*-tuvor som nästan satt lösa på grund av sorkgnag följande arter på samma ängar: *Colon brundini* Palm. 1 ex, *C. serripes* Sahlb. 1 ex. och *C. dentipes* Sahlb. 2 ex. Tyvärr togs bara ett fåtal ex. tillvara av det myller av Coloner och Liodider som hamnade i håven, varför siffrorna ovan ger en dålig bild av frekvensen.

Agathidium discoideum Er.

Vid Kulbäcksliden i Vb. togs 9.8.64 1 ex. på *Polyporus pinicola*. Arten återfanns sedan 15.10.67 i 2 ex. på samma lokal vid sållning av *Armillaria* på en björklåga i försumpad granskog. I svampen togs även några ex. *Atheta lapponica* J. Sahlb. Ur *Polyporus pinicola* har från nämnda lokal kläckts *Dorcatoma punctulata* Muls. i några ex.

Neuraphes helvolus Schm.

1 ex. av denna art sållades ur lövförna runt stubbar i älvbrinken i nov. 1962 vid Baggböle utanför Umeå.

Ptilium modestum Wank.

Arten togs i stor mängd vid ett tillfälle 4.5.68 i en Formica-stack i öppet läge i älvbrinken vid Baggböle.

Micridium halidayi Matth.

Ett par ex. sållades ur grova vitrötade *Camponotus*-björkar 9.6.69 på ett hygge vid Granö i Vb. I björkarna även flera *Thiasophila wockei* J. W. Schn., *Liesthes seminigra* Gyll., *Neuraphes minutus* Chd. och *Globicornis marginata* Payk.

Acrotrichis danica Sundt.

1 ex. erhölls 18.8.69 bland tång och växtrester i en sumpig vik med rik strandvegetation och sandstrand ytterst vid Särö i Halland. Arten är i Sverige förut bara känd från Sk. och Ög.

Acrotrichis strandi Sundt.

Arten är tämligen utbredd på åtlar av olika slag främst i granskog. Den 9.6.69 togs sålunda flera ex. vid Granö i Vb. på fisk och under hösten 1969 vid flera tillfällen även vid Rickleå i Vb. och i Kiruna-trakten.

Scaphosoma boreale Lundb.

1 ex. sållades 4.10.64 från ett svampigt aspvindfälle vid Klabböle utanför Umeå. Vid ett besök på samma lokal 11.6.67 erhölls ur svampig ved i en aspstock c:a 50 ex. och även några *Mycetophagus fulvicollis F.*

Phyllodrepa sahlbergi Luze.

Vid sållning av en löv-gräskompost nära älven 22.6.68 togs 1 ex. vid Jukkasjärvi i T.lpm.

Xylodromus testaceus Er.

Den 1.7.67 sållades lös rötved under barken på en mycket grov ek vid Strömsrum i Sml. Provet innehåll 1 ex. av denna art, samt även 1 ex. vardera av *Tyrus mucronatus* Panz. och *Globicornis marginata* Payk. Arten är förut bara känd i ett par ex. i Sverige. Den 20.8.68 togs i en murken *Cossus*-angripen asp vid Timmernabben *Hypocyptus nitidus* Palm 2 ex. och *Carpophilus hemipterus* L. 6 ex.

Planeustomus palpalis Er.

Under en brädbit delvis nedsjunken i gyttjan i ett nästan intorkat avloppsdike hittades denna lilla kortvinge i 1 ex. den 7.6.68 i Katthammarsvik på Gtl. Djurlivet i diket i övrigt bestod av talrika *Bledius fracticornis* Payk., *Asaphidion flavipes* L., *Dyschirius-*, *Badister-* och *Bembidion*-arter. Vid en liten sump alldeles i närheten vid havsstranden togs även *Acrognatus mandibularis* Gyll.

P. palpalis Er. återfanns sedan 2.8.69 vid ett besök på Mästermyr på södra Gtl. Här kunde 5 ex. kvällshåvas vid kanten av en uttorkad vät. Samtidigt erhölls 1 ex. av *Cyrtusa pauxilla* Schm., vilken förut är känd från ön genom ett fynd gjort av N. Linnman för många år sedan.

Thinobius brundini Scheerp.

Under flata stenflisor, vid strandkanten av Nissonjokk i Abisko, fann vi denna art i 9 ex. 30.7.68. Ett fåtal ex. av *Atheta strandi* G. Bck. Höll till på samma lokal.

Vid stranden av Paittasjärvi i T.lpm. hittades 1 ex. av *Th. brundini* Scheerp., men i motsats till Abisko-fyndet höll detta till högre upp på stranden i det torra gruset. Samma dag 1.8.68 togs 3 ex. av *Atheta subtilissima* Kr. tillsammans med *Oxypoda soror* Th. Fyndlokalen här var mycket lik den vid Abisko.

Trogophloeus gracilis Mnh.

Utanför K4:s stallar i Umeå sållades 11.5.69 ur en gödselhög bl.a. *Trogophloeus gracilis* i ett 10-tal ex., *Meotica hanseni* Scheerp. 15 ex., *Cartodere filiformis* Gyll. 4 ex. och *Atomaria pusilla* Payk. 2 ex.

Stenus glabellus Th.

På Östergarnsberget på Gtl. hittades 11.6.68 2 ex. ♂ ♀ av denna art i *Cladium*-kärret Gannmyren. Skalbaggarna höll till i en tuva av ett halvgräs, som stack upp ovanför vattenytan. Arten är intressant såtillvida att den förut bara är funnen på Thomsons tid i Skåne.

Stenus sibiricus J. Sahlb.

Av denna art påträffades 3 ex. sommaren 1968. 1 ♂ hittades 1.7.68 krypande på en sten nedanför en smältande snölega på Nuoljas nordsluttning vid Abisko. Samtidigt togs 2 ex. av *Otiorrhynchus rugifrons* Gyll.

De två andra ex. ♂ ♀ erhölls 16.8.68 alldeles söder om Råstojaure vid sållning av *Sphagnum* i en relativt brant blockrik östsluttning med inslag av småviden. I sållprovet fanns för övrigt talrika *Atheta alpestris* Heer och *Mycetoporus nigrans* Mäkl. Arten är förut känd från Sverige genom ett fynd gjort av Poppius i Sarek i början på detta sekel. Då man emellertid trott att feletikettering förelegat har fyndet inte tagits på allvar.

Stenus bilineatus J. Sahlb.

Arten upptäcktes 2.6.68 på Umeå universitetsområde, där den sprang omkring bland stenflisor på den nakna mjälan i ett nyligen grävt dike. Senare på sommaren sågs den på liknande lokaler i Kiruna och Tärendö.

Stilicus angustatus Fourc.

Från Sverige föreligger ett fynd gjort av W. Höglund i Nb., vilket har tolkats såsom varande av tillfällig natur. Detta är nog inte helt riktigt, då vi har hittat 1 ex. 21.6.64 vid Rödånäs i Vb. Exemplaret uppehöll sig under en brädbit vid kanten av en sågspånshög på torr tallmark vid Vindelälven. Biotopen stämmer bra med fynduppgifter från Swir-området, där den tagits bland ljung på tallhed.

Philonthus sphagnicola Sjöb.

Förutom fyndet ovan vid Kiruna har denna art tagits i Vb. i 2 ♂♂. Det första togs 16.10.66 på samma myr som *B. similis* Dej. vid Stornorrfors. Nästa ex. erhölls tillsammans med *Atheta hyperborea* Brd. och *Ath. falla-*

ciosa Sharp. 18.3.69 på en myr vid Umeå på samma sätt som ovan har relaterats beträffande *Diachila*-lokalen. *Ath. hyperborea* Brd. Har även »trampats» fram 25.5.69 på en myr vid Ersmark norr om Umeå. Här fanns den vid helt små Sphagnum-fyllda pölar i myrlaggen. I pölarna dessutom talrika *Agabus affinis* Payk., *A. elongatus* Gyll., *A. wasastjernae* Sahlb. och några *A. vittiger* Gyll.

Mycetoporus bergrothi Hellén.

Från Vb. föreligger 1 ex. av denna sällsynta *Mycetoporus*-art sållat 19.5.68 ur löv och *Sphagnum* i laggen på en liten myr utanför Umeå. Exemplaret uppehöll sig med talrika *Stenus europaeus* Puthz. vid myrens avflödes-område.

Lamprinodes saginatus Gr.

Den 3.5.68 undersöktes några mjälahögar, i soligt läge bevuxna med gles mossvegetation bl.a. *Polytrichum,* i Umeås närhet. Därvid upptäcktes larver och imagines av *Corymbites castaneus* L. i mjälan under det tunna mosstäcket. Här och där fanns även små samhällen av en *Myrmica* — troligen *rubra,* i vars perifera gångar under mossan c:a 10 ex. av *Lamprinodes* kunde framplockas. Bägge skalbaggsarterna sågs på biotopen även våren 1969.

Hypocyptus punctum Mtsch.

♂♀ kvällshåvades 4.8.68 på det stora marklandet vid Byrum på Læsø i Dmk. På marsken växte bl.a., *Limonium vulgare* och *Artemisia maritima* i stor mängd. Arten tas upp här, då den förut bara är känd från 3 danska och 1 norsk lokal i Norden. Karaktärsarter på marsken var: *Bembidion varium* Ol., *Bledius diota* Schiø. samt *B. furcatus* Ol.

Myllaena infuscata Kr.

I ett *Carex elata-Cladium*-kärr vid Katthammarsvik på Gtl. »trampades» 9.6.68 några ex. av denna art fram ur de stora tuvorna. Djurlivet var mycket rikt kanske beroende på att kärret hyste en stor skrattmås-koloni. Några arter som kan vara värda att omnämnas i sammanhanget är: *Psammoecus bipunctatus* F., *Hygronoma dimidiata* Gr., *Acrotrichis brevipennis* Er. samt *Haliplus furcatus* Seidl.

Oligota muensteri Bernh.

Denna art har tagits i stort antal vid flera tillfällen i Umeås närhet och vid Granö i Vb. genom att sålla djupt nere i Formica-stackar i granskog. Gemensamt för fynden är att de gjorts på hösten under okt—dec.

Falagria thoracica Curt.

1 ex. togs 2.8.69 under en på marken liggande stängselpåle i en beteshage vid Fröjel strax söder om Klintehamn på Gtl. Genom ett fynd av A. Jansson, för många år sedan vid Fårösund, är arten förut känd från ön. Senare har N. Linnman funnit den på St. Karlsö. I Sk. har den tagits i antal bl.a. vid Ålabodarna.

Gnypeta brincki Brd.

Vid ett besök 24—27.6.69 vid Lainiovuoma NW om Ö. Soppero påträffades en liten källmyr i en svag sluttning ned mot en bäck. I nedre delen hade vattnet från källan bildat en liten damm helt täckt av en *Calliergon*-art och gles *Carex*. Mitt i dammen fanns troligen början på en pals i form av en tjock isskorpa under mosstäcket och vid södra kanten öppet vatten. Genom att riva av mossan från isen och trycka ned den under vattnet kunde flera *Diachila, Helophorus bergrothi* J. Sahlb., *Atheta polaris* Bernh., *Ath. hyperborea* Brd., *Stenus hyperboreus* J. Sahlb. *Ocyusa grandiceps* J. Sahlb. och *Gnypeta brincki* Brd. erhållas. *Gnypeta*-arten uppehöll sig särskilt i kanten av dammen där mossan växte i vattnet.

Schistoglossa drusilloides J. Sahlb.

Av denna art har vi 1 ex. från Tärendö i Nb. den 25.7.68. Trots idogt sållande på lokalen, som är en försumpad blandskog bestående av gran och björk med *Carex*-tuvor och *Sphagnum* i botten, har ej fler ex. av arten kunnat uppbringas. Andra arter från samma lokal som kan vara av intresse är: *Mycetoporus niger* Frm., *M. maerkeli* Kr., *Atheta fusca* Sahlb., *Ocyusa grandiceps* J. Sahlb. och *O. incrassata* McRey.

Schistoglossa bergwalli Palm.

På en obrukad ängsmark vid Umeå har bland åtskilliga *S. curtipennis* Sharp 1 ex. av *S. bergwalli* erhållits den 6.5.69 vid sållning av höavfall under en lada. Det är tydligt att de båda närstående arterna lever i likartade biotoper.

Atheta convergens A. Str.

Denna nyligen av A. Strand beskrivna art togs i 1 ex. den 12.6.68 vid Katthammarsvik på Gtl. i en hög av *Allium ursinum* i en lövdunge. Vid ett försök, där vi lade ut fyra olika slag av åtlar vid Rickleå i Vb., erhölls 1 ex. under tiden 3.9—3.11.69 på döda möss i en tät aldunge. A. Strand har tagit arten vid sållning av halm med musgångar. Vid samma försök togs i början på okt. 4 ex. av *Catops longulus* Kelln. på fisk, möss och svamp i försumpad granskog.

Atheta dwinensis Popp.

I ruttnande soppar i torr granskog alldeles innanför alridån hittades denna art 30.9.67 på Holmön. På rel. färsk älgspillning i kanten på ett blött hygge utanför Umeå togs den tillsammans med *Ath. excelsa* Bernh. och *Ath. cribripennis* J. Sahlb. den 26.5.69.

Atheta inhabilis Kr.

Vid sållning av bränd gran- och björkbark 14.7.68 på ett hygge utanför Tärendö i Nb. erhölls 1 ex. tillsammans med *Cis linearis* J. Sahlb. och *Laemophloeus muticus* F.

Atheta parapicipennis Brd.

Från Ralberget vid Granö i Vb. härstammar 1 ♂ av denna art. Den togs med bl.a. *Atheta nesslingi* Bernh., *Ath. strandiella* Brd. och *Ath. spatuloides* G. Bck. på *Stercore hominis* i granskog. I Sphagnum vid ett dike samma dag 9.6.69 även 1 ex. av *Ath. subgrandis* Brd.

Atheta platonoffi Brd.

Sommaren 1968 besökte vi Vuomajokki vid Männikkö i Nb., som hastigast, utan att närmare lära känna dess fauna. Dock hittades *Amara nigricornis* Th. och på *Polyporus fomentarius* några *Bolitobius speciosus* Er. Lokalen verkade dock mycket intressant varför ett besök gjordes 20—21.6.69. Vuomajokken rinner genom en mycket frodig och grov granskog med talrika torrträd och lågor kors och tvärs på marken. Påfallande är inslagen av *Geranium* och *Daphne*. Skogen efter bäcken har lämnats i fred antagligen på grund av den dåliga återväxten. Efter denna bäck lades fisk, lämmel och kospillning ut, och efter några timmar erhölls bl.a. c:a 40 ex. av *Ath. platonoffi* på alla tre slagen av åtel. Arten, som är beskriven efter 1 ex. taget i Kuusamo, har i Sverige nyligen påträffats i Lu.lpm. På en till bäcken angränsande myr togs 3 ex. av *Quedius subunicolor* Korge och flera *Mycetoporus longicornis* Mäkl. i mossan vid kanten på strängarna. 2 ex. av *Philonthus lederi* Epp. och talrika *Atheta strandiella* Brd. uppenbarade sig på *Stercore hominis* på samma myr. Sittande på *Polyporus pinicola* togs *Pteryngium crenatum* F. och 3 ex. *Phymatura brevicollis* Kr.

Atheta subplana J. Sahlb.

NW om Lainiovuoma i T.lpm. ligger en mäktig palsmyr på en platå. Palsarna är i genomsnitt 3—4 m höga och upptar ofta flera 10-tals m^2 yta. Vid vårt besök 26.6.69 var palskaren isfria men vid kanterna låg tjock is under *Sphagnum*-täcket. Då mossan revs loss från isen och trycktes ned under vattnet visade det sig att djurlivet var ganska rikt. Sålunda erhölls: *Atheta arctica* Th. och *Stenus hyperboreus* J. Sahlb. i mängd, *Pelophila borealis* Payk. 6 ex., *Bryoporus crassicornis* Mäkl. 1 ex., *Ath. subplana* J. Sahlb. 9 ex. samt i palskaren *Agabus adpressus* Aubé.

Eurygalea pulcherrima Bernh.

Norr om Årosjokk efter vägen till Nikkaluokta ligger Vallaspakte. På dess branta östsida upptäckte vi 19.6.69 två vinterbon av lämmel, vilka var grunt ingrävda i jorden. I hålorna låg en stor hög av spillning uppblandad med gräs och jord, vilken fick gå genom sållet. Därvid uppenbarade sig: *Eurylea pulcherrima* Bernh. 4 ex., *Atheta piligera* J. Sahlb. 17 ex. och *Ath. platonoffi* Brd. 4 ex. samt en lång rad av de vanligare fjällarterna. Sållning av löv under *Salix*-buskar i det sumpiga videlandet nedanför Vallaspakte gav 1 ex. *Ath. latifemorata* Brd.

Av *E. pulcherrima* erhölls slutligen ännu 1 ex. vid Abisko 1.7.69 under samma förhållanden som i Vallaspakte. Dock kan påpekas att vid Abisko

låg boet i björkregionen, men i vide-regionen på den andra lokalen. Vid Abisko sågs varken *Ath. piligera* J. Sahlb. eller *Ath. platonoffi* Brd. *E. pulcherrima*, är beskriven från Altai och första gången tagen i Sverige i 2 ex. vid Abisko av Sellman i början på 1900-talet. I Norge är den bara tagen i 3—4 ex. av bl.a. Muenster och Strand i Nordnorge under olika förhållanden. Av *Ath. piligera* J. Sahlb. föreligger bara en handfull ex. i Sverige, och i Finland är den funnen i norra delen, samt på Kola-halvön. Arten är oftast sållad på *Trollius*-ängar antagligen med gnagar-gångar.

Hygropora longicornis Palm

Vid foten av en rullstensås intill byn Kauppinen öster om Kiruna ligger en tjärn, som vid högvatten på våren avsätter slam på de låga mossorna vid strandkanten. Den 24.6.69 sågs talrika *Gnypeta sellmani* Brd. springa omkring på slammet ihop med 3 ex. av *Hygropora longicornis* Palm och 1 ex. av *H. cunctans* Er. Sommaren 1968 togs vid nedtrampning av flytande vattenmossor 2 ♀♀ av *Stenus confusus* J. Sahlb. Nu erhölls 1 ♂ på samma sätt. Som karaktärsdjur för tjärnen kan nämnas *Deronectes multilineatus* Flkstr. I Tärendö påträffades en lokal där *H. longicornis* Palm togs i några ex. både 18.7.68 och 21.6.69. Lokalen är tämligen lik den vid Kauppinen, såtillvida att slam även här har avsatts på *Carex*-tuvor och *Calamagrostis purpurea* vid ån Koivujokki. Den 24.6.69 togs här även 1 ex. av *Oxypoda operta* Sjöb. och talrika *Stenus gerhardti* Bck. Vid Lainiovuoma fann vi 25—27.6.69 två pölar av samma karaktär, med slam på låg *Polytrichum*. Här var *G. sellmani* Brd., *G., coerulea* Sahlb. och *S. gerhardti* Bck. vanliga på slammet, även enstaka *H. longicornis* Palm och *Ocyusa nivicola* Th.

Oxypoda strandi Scheerp.

Arten har tagits i några ex. av S. Lundberg i uppskyl bl.a. vid Jukkasjärvi i T.lpm och i Nb. Den 13.7.68 tog vi 4 ex. av arten i Tärendö på en för arten troligen naturlig biotop. Djuren sållades här fram på en skarp tallhed vid en myrstig med svarta myror.

Anthocomus coccineus Schall.

Håvning på *Phragmites* gav 2 ex. 16—19.8.69 på Säröbanans gamla nedlagda banvall i Släps sn. i norra Hall. Den är tydligen på kraftig spridning norrut från sina gamla skånska lokaler och är nu funnen i Sml., Uppl., Vg. och Öl. förutom Sk. och Bl.

Cryptophagus plagiatus Popp.

Från en svampig högstubbe av gran och dess låga sållades 1 ♀ 9.6.69 på Ralberget vid Granö i Vb. I provet även 6 ex. av *Cis dentatus* Mell. Bägge arterna anses vara stora sällsyntheter och särskilt anmärkningsvärt är fyndet av det högnordiska taiga-djuret *C. plagiatus* så långt ned i skogslandet. I hopp om att hitta ♂♂ för att trygga bestämningen gjordes ett besök igen 21.10.69 varvid ♂♀ sållades på samma låga.

Atomaria impressa Er.

Vid sållning av en murken alvedstapel 29.9.63 erhölls 1 ex. av denna sällsynthet vid Bergöbron utanför Umeå. Den 6.6.67 sållades ytterligare 1 ex. ur lövförna i älvbrinken vid Baggböle. Bägge lokalerna var tämligen lika varandra med ren alskog och rikligt med svampiga grenar och träbitar på marken.

Atomaria peltataeformis Sjöb.

Sedan T. B. Engelmark för något år sedan vid Jokkmokk fick se arten i stor mängd krypande på den grant rödfärgade svampen *Octospora aggregata* (Berk. & Br.) Eckbl. oftast växande ihop med den större mörkbruna arten *Nannfeldtiella aggregata* Eckbl. (det. O. Eriksson), har det visat sig att *A. peltataeformis* Sjöb. är en allmänt utbredd art överallt där svamparna finns. Att baggen är beroende av svamparna och utvecklas där, torde vara ganska säkert — den ses ofta *in copula* på svamparna. Svamparna är mycket speciella såtillvida att de bara växer upp på älgurin och därför ses de oftast på viderika hyggen o.likn. där det är gott om älglegor och -spillning. Den 26.5.69 togs den t.ex. i antal på ett hygge vid Klabböle utanför Umeå. Att arten har ansetts som mycket sällsynt beror nog på dess speciella ekologi och på att svamparna bara ses tidigt om våren.

En lång rad andra arter dras också till svamparna — kanske speciellt sådana som går på älgspillning t.ex. *Atheta excelsa* Bernh., *Ath. depressicollis* Fauv., *Ath. sublilis* Scriba., *Atomaria hislopi* Woll. och *Corticarina latipennis* J. Sahlb.

Atomaria pseudaffinis Joh. & Str.

Av denna nyligen beskrivna art sållades 1 ex. 16.10.65 från en högstubbe av björk vid Klabböle nära Umeå. Ytterligare 1 ex. sållades 14.10.67 från basen på torrgranar tillsammans med *Cyphea latiuscula* Sjöb. vid Svartliden nära Örsträsk i Ly. lpm.

Atomaria rhenana Kratz.

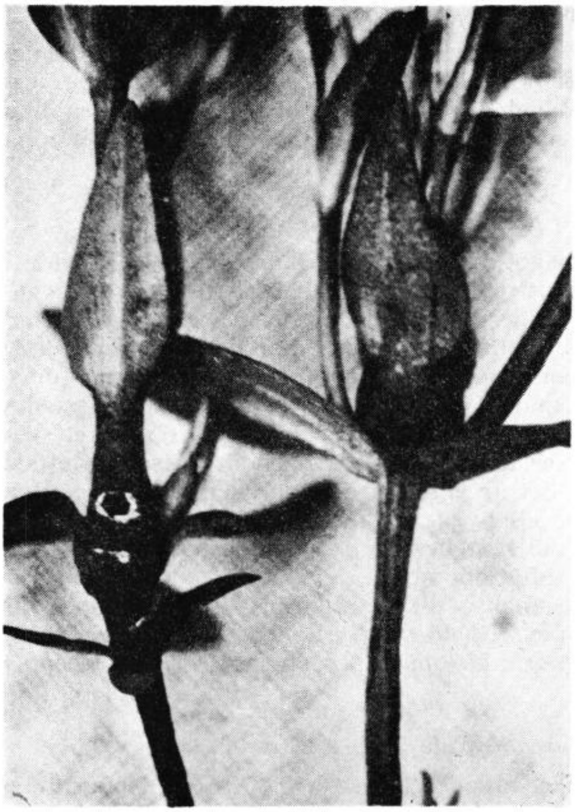
Sållning av driftrand vid en sump med *Scirpus maritimus* strax söder om Särö i norra Hall. gav 24.3.67 1 ex. av denna art. Vid kvällshåvning på samma ställe togs ytterligare 1 ex. 15.7.67.

Anobium confusum Kr

Den 1.10.66 höggs en imago fram i skogen vid Klabböle. De få gånger arten har setts här i landet har den påträffats i gamla stocklador. Här levde den i rotbenen på granlågor i tät skog. Åtskilliga larver sågs i fast, svagt krympningsrötad ved särskilt i övergången mellan rot och stam.

Diodyrrhynchus austriacus Ol.

2 ex. av denna vivel erhölls 13.6.64 i en mäktig vinddrift med massor av insekter vid Bettnessand i norra Ång. På lokalen i fråga går stora tallhedar ända fram till kusten — arten skall leva i tallblommor.

Galler av *Smicronyx reichi Gyll* på *Gentianella amarella* på Resmo alvar strax väster om Möckelmosse—Öl. 24.8.68. Foto förf.

Smicronyx jungermanniae Reich.

På en klapperstensstrand på Maleviksholmen utanför Särö i norra Hall. sågs 9.7.67 ett kraftigt bestånd av *Cuscuta* snyltande på bl.a. *Vicia cracea, Urtica dioeca, Matricaria inodora, Euphorbia palustris* och *Angelica archangelica v. litoralis.* Vid skakning av *Cuscuta*-nystanen över en håv erhölls talrika ex. av *S. jungermanniae*. Samma sommar anmälde Lundberg arten som ny för Sverige tagen på Öl., vilket han skrivit om i Opusc. ent. Sommaren därpå hittades arten åter på samma lokal och dessutom 14.7.68 på en lokal på fastlandet alldeles innanför Maleviksholmen vid Budskär. Här levde *Cuscuta* på i stort sett samma strandväxter, men biotopen var en frodig obetad strandäng längst in i en grund skyddad vik.

Smicronyx reichi Gyll.

Vid ett besök 24.8.68 på Öl. håvades på Resmo alvar strax väster om Möckelmossen. Härvid stötte vi på ett samhälle av *Gentianella amarella* växande i kanten på mycket grunda uttorkade vätar med enstaka tok-buskar. Då *S. reichi* sedan gammalt är känd från ön, och Palm för en del år sedan funnit några ex. i driftrand på norra delen av ön, började vi se efter galler

på *G. amarella*. Enligt Buhr skall arten göra galler på just denna växt och andra närstående arter t.ex. *Centaurium*. Nästan med en gång upptäcktes stamgaller på några plantor (se foto.). Alla galler, säkert ett hundratal, hade dock ett litet runt hål, som visade att larven redan hade gnagt sig ut för att förpuppa sig i jorden. Efter ett minutiöst krafsande i den snustorra jorden under plantorna kunde tre felfria puppor plockas fram, vilka efter en dryg vecka kläcktes. I en gall hittades dessutom en larv, som ej hunnit gnaga sig ut och även denna kläcktes så småningom. På grund av det stora antalet galler är det förvånansvärt, att arten ej har hittats oftare på ön, särskilt alvaret är ju flitigt besökt av coleopterologer.

Till sist ber vi att få tacka speciellt S. Lundberg för visad vänlighet och tillmötesgående vid bestämning och kontroll av vissa arter. Dessutom har A. Strand sett på *Atheta inhabilis* Kr. och *Atomaria pseudaffinis* Joh. & Str. och *A. rhenana* Kratz. har bestämts av Colin Johnson.